

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора університету

Іван ПАРУБЧАК

«_____» _____ 2025 р.

ПРОГРАМА

вступного **фахового** випробування для здобуття
освітнього ступеня **Магістр** за спеціальністю
С1 Економіка та міжнародні економічні відносини
спеціалізація: Економіка
(ОПП «Економіка»)

Програму розглянуто на засіданні
Приймальної комісії ЛНУВМБ
імені С.З.Гжицького
(протокол №6 від 09.04.2025 р.)

Львів – 2025

ПЕРЕДМОВА

Сучасні трансформаційні процеси в економіці України, її інтеграція до європейського економічного простору та стрімкий розвиток цифрових технологій висувають нові вимоги до фахівців з економіки. У таких умовах зростає потреба у висококваліфікованих кадрах, здатних аналізувати складні економічні явища, приймати обґрунтовані управлінські рішення та формувати стратегії розвитку підприємств, регіонів і держави в цілому.

Вступне фахове випробування для здобуття ступеня магістра за спеціальністю С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» освітньо-професійної програми «Економіка» має на меті оцінити рівень теоретичних знань, аналітичних навичок та здатності до практичного застосування економічних методів і підходів, необхідних для подальшого навчання на магістерському рівні.

Фахове випробування спрямоване на перевірку засвоєння ключових економічних понять, категорій і законів, умінь здійснювати обґрунтування управлінських рішень у сфері мікро- та макроекономіки, а також володіння фаховими освітніми компонентами з економіки, міжнародної економіки та сучасних тенденцій розвитку національного господарства.

РОЗДІЛ 1. МІКРОЕКОНОМІКА

1. Основи економіки.

Ефективність використання ресурсів Предмет і функції економічної науки. Рівні економічного аналізу. Визначення: Макроекономіка. Мікроекономіка. Мезоекономіка. Мегаекономіка. Проблема обмеженості ресурсів і необхідності вибору. Межа виробничих можливостей (крива трансформації). Альтернативна вартість. Економічна ефективність. Загальнонаукові методи економічного аналізу. Граничний аналіз. Економічні показники. Номінальні і реальні змінні. Поняття нормативної і позитивної економіки.

2. Попит, пропозиція та ринковий механізм.

Попит і закон попиту. Аналіз змін попиту та величини попиту. Нецінові визначники попиту. Суть та види еластичності попиту. Цінова еластичність попиту і загальний виторг виробника. Економічна інтерпретація значень коефіцієнтів різних видів еластичності попиту Пропозиція і закон пропозиції. Аналіз змін пропозиції та величини пропозиції. Нецінові визначники пропозиції. Цінова еластичність пропозиції. Ринкова рівновага. Визначення рівноважної ціни та рівноважної кількості товару. Надлишок виробника і надлишок споживача. Вплив зміни попиту й пропозиції на рівноважну ціну та рівноважну кількість товару на ринку. Прямий і непрямий вплив держави на ринкову рівновагу. Наслідки запровадження максимальних і мінімальних цін. Аналіз впливу непрямих податків, дотацій і субсидій на ринкове становище покупців і продавців. Чисті втрати суспільства.

3. Теорія поведінки споживача

Корисність в економічній науці і проблема її виміру. Функція корисності. Сукупна і гранична корисність. Закон спадної граничної корисності блага. Сутність раціонального вибору споживача. Поняття «рівноваги споживача».

Правило рівноваги споживача за умови споживання набору благ. Криві байдужості (індиферентності) та їх властивості. Коефіцієнт граничної норми заміни (заміщення) благ. Карта кривих байдужості. Бюджетне обмеження та можливості споживача. Рівновага споживача з позицій порядкового (ординалістського) підходу. Реакція споживача на зміну цін товарів і доходу споживача. Модель (крива) «дохід-споживання». Модель (крива) «ціна - споживання».

4. Теорія виробництва і витрат

Параметри функціонування підприємства як мікроекономічної моделі. Суть виробництва. Технологія виробництва. Поняття і параметри виробничої функції. Виробнича функція з одним змінним фактором. Закон спадної граничної продуктивності змінного фактору виробництва. Сукупний, середній та граничний продукт, їх взаємозв'язки. Стадії виробництва. Виробнича функція з двома змінними факторами. Крива виробничої байдужості (ізокванта): поняття і властивості. Лінія однакових витрат виробництва (ізокоста). Правило рівноваги виробника. Економічний і бухгалтерський підходи до визначення витрат виробництва. Явні і неявні витрати виробництва. Економічний, бухгалтерський і нормальний прибуток. Постійні, змінні, сукупні витрати виробництва. Середні і граничні витрати виробництва у короткостроковому і довгостроковому періодах. Постійний, зростаючий та спадний ефекти масштабу виробництва.

5. Ринкові структури.

Досконала конкуренція, монополія, монополістична конкуренція, олігополія Сутність ринкової структури. Види ринкових структур. Суть, ознаки та умови функціонування ринку досконалої конкуренції. Ефективність ринку досконалої конкуренції. Умови рівноваги фірми-досконалого конкурента у довгостроковому і короткостроковому періодах. Характерні ознаки ринкової структури чистої монополії. Види монополій. Порівняльна оцінка конкурентного та монопольного ринків. Суспільні втрати від діяльності монополіста. Умови рівноваги монополіста у довгостроковому і короткостроковому періодах. Характерні ознаки ринкової структури монополістичної конкуренції. Нецінова конкуренція в умовах монополістичної конкуренції. Умови рівноваги виробника у довгостроковому і короткостроковому періодах. Ефективність монополістичної конкуренції. Особливості організації олігопольного ринку. Види олігополій. Економічні наслідки олігополії.

РОЗДІЛ 2. МАКРОЕКОНОМІКА

6. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Основні показники системи національних рахунків та методи їх визначення: Валовий внутрішній продукт (ВВП), Валовий національний продукт (ВНП), чистий внутрішній продукт (ЧВП), національний дохід, (НД). Три методи обчислення ВВП. Індeksi цін та їх види. Індекс споживчих цін (ІСЦ). Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП. Зведення номінального до реального ВВП. Інфлювання і дефлювання. Кейнсіанські функції

споживання і заощадження. Гранична схильність до споживання та до заощадження. Середня схильність до споживання та до заощадження. Чинники споживання та заощадження. Суть та види інвестицій (валові і чисті; реальні і фінансові; короткострокові та довгострокові; прямі і портфельні; венчурні і безризикові. Автономні і похідні (індуковані інвестиції). Мультиплікатор інвестицій. Сукупні видатки. Рівноважний рівень ВВП. Кейнсіанський хрест. Мультиплікатор видатків. Мультиплікатор податків. Інфляційний і рецесійний розриви.

7. Сукупний попит і сукупна пропозиція

Сукупний попит: суть та структура. Цінові та нецінові чинники впливу на сукупний попит. Крива сукупного попиту та її переміщення. Сукупна пропозиція: суть та чинники впливу. Крива сукупної пропозиції та її переміщення. Сукупна пропозиція в короткостроковому та довгостроковому періодах. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції у короткостроковому та довгостроковому періодах.

8. Макроекономічна нестабільність

Діловий цикл та його фази (спад, депресія, піднесення, пік). Причини циклічних коливань. Малі, середні та довгі цикли. Інфляція: суть, причини виникнення, види та соціально-економічні наслідки. Рівень та темп інфляції. Антиінфляційна політика: суть та види (активна, пасивна). Безробіття та його види (циклічне, структурне, циклічне). Природна норма безробіття. Рівень безробіття.

9. Грошовий ринок та банківська система.

Монетарна політика держави Грошовий ринок та його агрегати. Попит на гроші. Пропозиція грошей. Простий депозитний мультиплікатор. Рівновага на грошовому ринку. Монетарна політика: суть, цілі та види (політика «дорогих» і «дешевих» грошей. Тема 5. Фіскальна політика: суть, види (дискреційна та недискреційна). Крива Лаффера Фіскальна (бюджетно-податкова) політика. Стимулююча і стримувальна фіскальна політика. Дискреційна та недискреційна фіскальна політика. «Ефект витіснення», вбудовані (автоматичні) стабілізатори. Залежність доходів держави від рівня податків, «крива Лаффера».

10. Економічне зростання: суть та типи (інтенсивний та екстенсивний).

Фактори економічного зростання Поняття економічного зростання. Економічне зростання та економічний розвиток. Темпи економічного зростання. Переваги та недоліки економічного зростання. Екстенсивне та інтенсивне економічне зростання. Фактори, що забезпечують економічне зростання.

11. Людські ресурси та людський розвиток.

Сталий людський розвиток. Складові індексу людського розвитку Людські ресурси. Людина як найцінніший, невідновлюваний ресурс. Наукові категорії «трудові ресурси», «кадри», «персонал». Поняття людського розвитку. Сталий людський розвиток. Інституційні рамки дослідження людського розвитку під егідою ООН. Методика розрахунку індексу людського розвитку. Коефіцієнт диференціації індексу розвитку людського потенціалу, коефіцієнт

диференціації індексу здоров'я (довголіття), коефіцієнт диференціації індексу освіти.

12. Соціальна економіка і політика

Об'єкти та суб'єкти соціальної політики. Види та інструменти соціальної політики. Державні соціальні стандарти (прожитковий мінімум, мінімальна заробітна плата, мінімальна пенсія).

РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

13. Основи підприємництва

Підприємство – як самостійний суб'єкт господарювання. Ознаки підприємства. Взаємозв'язки і відносини на підприємстві. Складові елементи підприємства. Місце інформації у функціонуванні підприємства. Господарський Кодекс України, Закони України «Про власність», «Про сільськогосподарську кооперацію», Статут підприємства. Цілі і чинники, що визначають підприємство. Функції підприємства, види діяльності. Суть конкуренції. Мета конкуренції. Дія конкуренції. Монополізм.

14. Підприємство в сучасній системі господарювання

Підприємництво як ініціативна господарсько-комерційна діяльність. Державний контроль за діяльністю підприємств. Моделі підприємств. Ознаки і принципи діяльності підприємства. Показники, що характеризують потужність підприємства. Поділ підприємств за сферою діяльності. Види підприємств. Виробнича структура підприємства. Чинники, що визначають структуру підприємства. Основні і допоміжні підрозділи, їх функції. Зв'язки по горизонталі і вертикалі їх доцільність. Зовнішнє середовище. Місце аграрного сектора в економіці країни. Особливості галузі сільського господарства, їх прояв. Уміння використати їх в практичній роботі. Внутрішнє середовище: залучені ресурси, процес виробництва. Допоміжне, партнерське середовище. Споживачі сільськогосподарської продукції. Виробнича інфраструктура. Результати виробництва: проміжні і кінцеві. Показники ефективності діяльності підприємств: натуральні і вартісні. Валовий дохід, чистий дохід, прибуток.

15. Матеріально-речові елементи підприємства

Класифікація матеріально-технічних ресурсів по походженню, способу виробництва та характеру використання предмету праці і засоби виробництва. Матеріально-технічна база як складова аграрних підприємств і її особливості. Енергетичні ресурси підприємств, структура та показники забезпеченості їх. Механізація виробництва і її стадії. Рівень механізації і показники використання техніки. Ступінь та шляхи зниження трудових експлуатаційних затрат.

16. Земельні ресурси підприємства

Особливості землі, як засобу виробництва. Земля як продукт природи. Територіальна обмеженість землі. Неоднорідність за якістю. Відтворення землі. Поняття та зміст родючості. Сутність природної, штучної, економічної, абсолютної і відносної родючості. Етапи земельної реформи. Земельний кодекс. Оренда землі. Ринок землі. Чинники і мотиви визнання землі як товару. Чинники обмеження спекуляції землею. Інфраструктура ринку землі.

Класифікація земельних угідь і їх структура. Землезабезпеченість і трансформація земельних угідь. Економічна ефективність використання землі. Натуральні та вартісні показники. Методика їх визначення. Заходи підвищення ефективності використання землі.

17. Основні фонди аграрних підприємств.

Виробничі фонди. Виробничі і невиробничі засоби. Фонди сільськогосподарського і несільськогосподарського призначення. Видова класифікація основних фондів. Види основних фондів та їх структура. Активна і пасивна частини. Заходи поліпшення структури основних фондів. Первісна і відновна, залишкова і ліквідаційна вартість основних засобів. Фондозабезпеченість підприємства і фондоозброєність праці. Фізичний і моральний знос. Напрями технічного розвитку підприємства. Методи нарахування амортизації. Стадії відтворення основних фондів підприємства. Фондовіддача і фондомісткість продукції. Показники руху основних фондів. Шляхи покращення використання основних фондів.

18. Оборотні фонди аграрних підприємств.

Оборотні фонди. Нагромадження, зберігання та особливості руху оборотних фондів. Роль оборотних фондів у формуванні собівартості продукції. Оборотні засоби, їх класифікація і структура. Виробничі запаси, незавершене виробництво, готова продукція і грошові кошти. Стадії обороту. Управління оборотними засобами. Власні і позичкові оборотні засоби, їх нормування. Ефективність використання оборотних фондів. Коефіцієнт оборотності, період обороту. Матеріаловіддача та матеріаломісткість продукції. Роль та значення раціонального і економного використання оборотних засобів. Нормування оборотних засобів. Резерви підвищення ефективності використання.

19. Інвестиційна діяльність аграрних підприємств

Поняття і походження терміну інвестиції. Інвестиційна діяльність і основні напрями. Джерела інвестицій. Класифікація інвестицій. Лізинг і його переваги. Оперативний і фінансовий лізинг. Класифікація лізингу по типу і способу передачі майна. Ефективність інвестицій. Послідовне, паралельне і інтервальне отримання прибутку. Суть капітальних вкладень і їх класифікація. Роль і значення капітальних вкладень. Питомі капітальні вкладення. Напрями і джерела капітальних вкладень. Власні і залучені. Доцільність реконструкції і модернізації основних фондів. Ефективність капітальних вкладень. Узагальнюючі і додаткові показники. Абсолютна ефективність і її показники. Комплектність та пропорційність капітальних вкладень. Скорочення вартості будівництва. Освоєння капітальних вкладень в часі. Реконструкція.

20. Трудові ресурси підприємства

Ринок праці і робочих місць. Внутрішній і зовнішній ринок праці. Сегментація ринку праці. Зайнятість і економічно активне населення. Безробіття: фрикційне, структурне, циклічне. Рівень безробіття. Причини безробіття. Трудові ресурси і робоча сила. Категорії і структура персоналу підприємства. Керівники, спеціалісти, працівники. Суть і поняття праці як природної необхідності людей. Праця, як основний засіб інвестування. Особливості праці в аграрному секторі. Продуктивність праці, суть і значення її

підвищення для аграрних підприємств. Методика визначення продуктивності праці в сільському господарстві. Трудомісткість продукції. Мотивація праці. Матеріальні мотиви, форми і системи оплати праці. Обумовленість підвищення рівня продуктивності праці. Джерела та умови зростання продуктивності праці.

21. Витрати виробництва і собівартість продукції аграрних підприємств

Суспільні витрати, вартість і собівартість продукції. Економічне значення зниження собівартості. Види собівартості. Склад і види витрат. Елементи витрат. Калькуляція собівартості. Класифікація витрат. Управління витратами. Структура собівартості продукції. Методи розподілу витрат по видах продукції при обчисленні собівартості. Чинник, що забезпечують зниження собівартості. Чинники першого порядку. Основні заходи скорочення матеріально-грошових витрат.

22. Цінова політика аграрних підприємств

Поняття ціни. Економічне значення ціни для розвитку підприємства. Суспільно-необхідні затрати праці, закон вартості. Функції ціни: обліково-вимірjuвальна, розподільна, стимуляційна, регулювальна. Розвиток системи ціноутворення. Структура і масштаб цін. Види цін: за характером обороту, за ступенем впливу держави на їх формування; за способом фіксації. Етапи процесу ціноутворення. Мета цінової політики підприємства. Методи і принципи ціноутворення. Економічно обґрунтована ціна. Попит і пропозиція – регулятори формування ціни і обсягів виробництва продукції. Закон попиту і закон пропозиції. Рівновага ціни. Основні функції ціни в ринковій економіці.

23. Результати діяльності аграрних підприємств

Товар і його вартість. Товарний характер відносин. Гроші – всезагальний еквівалент обліку. Товарно-грошові відносини. Закон вартості як регулятор відносин між товаровиробниками. Валова продукція аграрних підприємств. Склад валової продукції сільського господарства. Її оцінка. Товарна і реалізована продукція. Рівень товарності. Канали реалізації сільськогосподарської продукції.

24. Система забезпечення конкурентоспроможності продукції та підприємств

Зміст поняття «конкуренція», основа конкурентних відносин. Функції конкуренції. Чиста, досконала і ефективна конкуренції. Поведінкове, структурне і функціональне трактування конкуренції. Види конкуренції за ступенем її інтенсивності. Предметна і функціональна форми конкуренції. Методи і рівні конкуренції. Чинники, що впливають на конкурентну боротьбу. Зміст поняття «конкурентоспроможність продукції», ознаки конкурентоспроможності продукції. Класифікація чинників, які впливають на конкурентоспроможність товару, на зовнішні і внутрішні, їх характеристика. Зовнішні й внутрішні чинники конкурентоспроможності підприємства та їх характеристика. Основні умови забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Економічні, технічні і організаційні сфери прояву конкурентна переваги. Відносність конкурентної переваги. Класифікація методів оцінки конкурентних позицій підприємства на

цільовому ринку залежно від показників і змінних, використовуваних при аналізі.

25. Якість, стандартизація і сертифікація продукції

Корисність та якість товару. Основні напрями впливу якості. Показники якості: одиничні, комплексні, біологічні, технологічні, естетичні і екологічні. Методи оцінки якості: органолептичний, лабораторний, економіко-статистичний. Управління якістю. Чинники, що впливають на якість продукції. Основні способи підвищення якості. Стандартизація продукції. Принципи стандартизації. Державні та галузеві стандарти. Сертифікація продукції. Обов'язкова і добровільна сертифікація продукції.

26. Ефективність діяльності аграрних підприємств. Економічний ріст підприємства

Поняття економічної ефективності виробництва. Виробничо-економічна і соціально-економічна ефективність. Натуральні показники економічної ефективності. Вартісні показники. Методика розрахунку показників. Рентабельність підприємства. Чистий дохід та прибуток підприємства, методика визначення. Рівень та норма рентабельності, методика розрахунку. Поняття росту. Екстенсивний тип росту та його чинники. Інтенсивний тип росту. Зв'язок між інтенсивним і екстенсивним типом. Інтенсифікація виробництва. Витратна і результативна концепції. Показники інтенсифікації аграрних підприємств. Вартісні та натуральні показники, методика їх визначення. Система натуральних показників.

27. Розширене відтворення та нагромадження в підприємствах. Розміщення концентрація і спеціалізація виробництва.

Просте і розширене відтворення. Типи та особливості розширеного відтворення. Валовий продукт аграрних підприємств. Фонд заміщення і валовий дохід. Чистий дохід і прибуток. Розподіл економічного продукту. Нагромадження аграрних підприємств. Джерела нагромадження. Фонд нагромадження. Співвідношення фондів нагромадження і споживання. Розміщення виробництва і поділ праці. Принципи розміщення виробництва в аграрних підприємствах. Суспільний поділ праці. Спеціалізація підприємства. Значення спеціалізації. Методика розрахунку рівня спеціалізації. Показники економічної ефективності спеціалізації. Суть та значення концентрації виробництва.

28. Реструктуризація, банкрутство та ліквідація підприємства

Зміст терміну «реструктуризація», еволюційний шлях реструктуризації. Мета і завдання реструктуризації вітчизняних підприємств. Зміст реструктуризації підприємства. Етапність реструктуризації відповідно до ступеня розвитку вітчизняних підприємств. Форми і види реструктуризації підприємств та їх стисла характеристика. Зміст понять «банкрутство» і «неплатоспроможність». Суб'єкт банкрутства. Кредиторами неплатоспроможних боржників, їх права. Зовнішні та внутрішні причини банкрутства підприємства. Фіктивне банкрутство і його правові наслідки. Зміст поняття «ліквідація підприємства». Порядок утворення ліквідаційної комісії

її повноваження. Встановлення порядку та визначення строків проведення ліквідації і подачі заяв-претензій кредиторів.

РОЗДІЛ 4. ВНУТРІШНІЙ ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ТА ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА

29. Сутність і структура потенціалу підприємства

Наукова сутність поняття «потенціал», його становлення і використання в системних дослідженнях. Основні типи структуризації потенціалу підприємства. Ресурсні складові потенціалу підприємства. Просте і розширене відтворення потенціалу підприємства. Сутнісно-змістовна характеристика об'єктивних складових потенціалу підприємства: виробничий, інноваційний, фінансовий, інформаційний, інфраструктурний та відтворювальний потенціали підприємства.

30. Формування потенціалу підприємства

Потенціал підприємства як економічна система. Загальнотеоретична модель формування потенціалу підприємства. Синергічні ефекти в розвитку потенціалу підприємства. Сучасні тенденції формування потенціалу підприємства. Процес формування потенціалу підприємства. Загальні підходи щодо формування потенціалу підприємства. Основні фактори та передумови формування і розвитку потенціалу підприємства. Модель формування потенціалу підприємства.

31. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства

Взаємозв'язок економічних категорій. Сутність та рівні конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Класифікація методів оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Метод різниць. Метод рангів. Матричні методи. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності потенціалу підприємства. STEP - аналіз підприємства. SWOT-аналіз підприємства, етапи його проведення. SPACE - аналіз підприємства. Метод аналізу GAP. Метод аналізу LOTS. Метод аналізу PIMS. Діагностика конкурентних сил за М. Портером. Етапи процесу оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Система показників конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

32. Теоретичні і методичні основи оцінки потенціалу підприємства

Особливості потенціалу підприємства як об'єкта оцінки. Властивості підприємства як товару: корисність для покупця, витрати на створення підприємства. Загальна характеристика принципів оцінки потенціалу підприємства. Поняття дисконтування і сфери його застосування. Визначення суми дисконту. Загальна класифікація методів оцінки потенціалу підприємства. Три концепції оцінки вартості потенціалу підприємства: дохідна (результативна), витратна (майнова), ринкова (порівняльна), їх специфічні особливості. Система чинників, які визначають вартість потенціалу підприємства. Сутність витратної (майнової) концепції оцінки потенціалу підприємства. Сутність ринкової (порівняльної) концепції оцінки потенціалу підприємства. Сутність доходної (результативної) концепції оцінки потенціалу підприємства. Метод дисконтування.

33. Теоретичні і практичні аспекти функціонування і оцінки об'єктів нерухомості

Теперішня вартість грошей та її сутність. Поняття дисконтування і сфери його застосування. Визначення суми дисконту. Загальна класифікація методів оцінки потенціалу підприємства. Види коефіцієнтів капіталізації: загальний, власного капіталу, позикового капіталу, залежно від об'єкта оцінки. Методи визначення коефіцієнта капіталізації. Ставка дисконту. Норма відшкодування капіталу. Закону України „Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні”. Національний стандарт № 1 „Загальні засади оцінки майна та майнових прав”. Міжнародні стандарти оцінки (МСО).

34. Особливості оцінки об'єктів нерухомості

Особливості та функції ринку нерухомості. Види ринків нерухомості. Надання послуг на ринку нерухомості. Характеристика ріелторської діяльності. Особливості розвитку ринку нерухомості в Україні. Методичне регулювання оцінки нерухомості. Правова регламентація оцінки вартості об'єктів нерухомості. Організаційно-правові аспекти проведення операцій з нерухомістю. Міжнародні стандарти оцінки нерухомості. Принципи оцінки об'єктів нерухомості. Процедура проведення оцінки нерухомості. Бази оцінки об'єктів нерухомості.

35. Особливості оцінки земельних ділянок

Особливості землі як об'єкта нерухомості. Властивості та напрями функціонування землі. Розподіл земель. Нормативна грошова оцінка землі. Експертна оцінка землі в Україні. Звіт про експертну грошову оцінку земельної ділянки. Варіанти використання земельної території. Витратний підхід оцінки земельних ділянок. Метод залишку для землі. Метод визначення витрат на освоєння. Вартість відтворення поліпшень. Метод порівняння продажів. Елементи порівняння. Рентний дохід. Метод прямої капіталізації. Метод непрямої капіталізації.

36. Оцінка вартості машин і обладнання

Необхідність та особливості оцінки техніко-технологічного потенціалу підприємства. Цілі оцінки вартості машин і обладнання. Оцінка „розсипом”. Оцінка „потокм” або „групова”. „Системна” оцінка. Методичні підходи до оцінки машин і обладнання. Сутність доходного підходу, послідовність проведення. Сутність витратного підходу. Методи: розрахунок за ціною однорідного об'єкта, по елементного розрахунку, індексний, розрахунок вартості за укрупненими нормативами. Сутність порівняльного (ринкового) підходу. Метод ринкових порівнянь. Метод статистичного моделювання ціни.

37. Нематеріальні активи та методи їх оцінки

Понятійно-категоріальний апарат, який використовується в оціночній практиці нематеріальних активів підприємства. Специфічні риси нематеріальних активів як складової потенціалу підприємства. Класифікаційні ознаки нематеріальних активів: за складом (інтелектуальна власність, майнові права, відкладені або відстрочені витрати, гудвіл).

38. Кадровий потенціал підприємства: формування та оцінка

Визначення поняття «кадровий потенціал»: рівні прояву, види, характерні риси. Мета, цілі та завдання оцінки кадрового потенціалу підприємства. Кадровий потенціал працівника і характеристика окремих його складових. Особливості вартісної оцінки кадрового потенціалу підприємства. Витратний підхід до визначення вартості кадрового потенціалу підприємства. Доходний підхід до визначення вартості кадрового потенціалу підприємства. Метод експертної оцінки або «ассесмент-центру». Кадровий аудит, його основні етапи. Рівень професійних знань, практичних вмінь і навичок працівників. Ефективність використання кадрового потенціалу підприємства.

39. Оцінка вартості бізнесу

Визначення поняття «вартість бізнесу». Загальна внутрішня модель оцінки вартості бізнесу. Доходний, порівняльний та майнові (витратний) підходи до оцінки вартості бізнесу. Методи доходного підходу оцінки вартості бізнесу. Метод дисконтування грошових потоків і капіталізації прибутку. Метод прямої капіталізації. Метод на аналізі надприбутку. Метод економічної доданої вартості. Метод Едварда-Белла-Ольсона. Технологія застосування порівняльного підходу до оцінки вартості бізнесу. Метод ринку капіталів (компанії-аналога). Метод угод (продажів). Метод галузевих коефіцієнтів. Майнові методи оцінки вартості бізнесу. Метод вартості чистих активів. Метод ліквідаційної вартості.

РОЗДІЛ 5. СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА ТА УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ

40. Стратегія підприємства: поняття, еволюція концепції

Потреба в стратегії для раціонального господарювання на підприємстві. Проблеми з розробкою стратегій на вітчизняних підприємствах. Походження і зміст категорії «стратегія». Стратегія в економічній науці. Широке і вузьке трактування стратегії. Стратегія підприємства в контексті його економічної політики. Стратегія і економічна політика підприємства. Економічна політика при розробці і реалізації стратегії підприємства. Стратегія як результат і як процес. Аспекти стратегії підприємства та її комплексність. Еволюція концепції стратегії підприємства. Відмінності між концепціями стратегії підприємства.

41. Стратегічний контекст підприємства

Підприємство в стратегічному контексті. Місце підприємства в ринковій економічній системі. Стратегічність діяльності та розвитку підприємства. Чинники оточення і розвитку підприємства. Суть стратегічної реакції підприємства. Проблема забезпечення конкурентоспроможності підприємства в зовнішньому середовищі ринкової економіки. Стратегічні рішення. Процедури формування стратегії. Стратегічний план і стратегічна вказівка. Зміст та структура стратегії підприємства. Стратегічний набір підприємства. Стратегічна прогалина. Класифікація стратегій підприємства. Система стратегій підприємства. Алгоритм створення стратегії підприємства. Елементи стратегічного набору підприємства. Корпоративні, загальні, конкурентні, бізнес-, забезпечуючі функціональні та ресурсні, операційні стратегії.

Взаємозв'язок елементів стратегічного набору підприємства. Принципи формування стратегії підприємства.

42. Визначення місії та цілей підприємства

Місія підприємницької організації. Зміст і місії підприємства. Основні елементи місії. Чинники розробки місії. Принципи формування місії підприємства. Цілі функціонування підприємства. Встановлення загальної (головної) мети підприємства та її деталізація. Система цілей підприємства та їх класифікація. Стратегічні цілі підприємства та основні принципи їх визначення. Глобальні і локальні цілі. Вимоги до формулювання цілей. Декомпозиція головної мети підприємства. Побудова ієрархії цілей («дерева цілей»). Встановлення індивідуальних цілей та завдань.

43. Оцінювання зовнішнього середовища підприємства

Основні питання стратегії підприємства. Необхідність аналізу та оцінки середовища підприємства. Оточення функціонування підприємства. Види оточення: макросередовище, безпосереднє оточення та внутрішнє середовище. Конкретні чинники середовища. Методологія аналізу зовнішнього оточення підприємства. Позиції зовнішнього аналізу. Стратегічне позиціонування фірми в зовнішньому середовищі. Поняття стратегічної зони господарювання (СЗГ) підприємства. Виділення сегменту оточення (вибір СЗГ) підприємства. Сегментація зовнішнього оточення. Параметри виділення СЗГ підприємства. Аналіз привабливості СЗГ для підприємства.

44. Аналіз стратегічного потенціалу підприємства

Внутрішнє середовище підприємства в стратегічному контексті. Структуризація внутрішнього середовища підприємства. Стратегічний потенціал підприємства. Склад потенціалу підприємства. Підходи до аналізу потенціалу підприємства. Призначення, зміст і аспекти аналізу потенціалу підприємства. Об'єкти і предмет внутрішнього аналізу. Використання даних внутрішнього аналізу. Визначення сильних і слабких сторін підприємства. Оцінка середовища підприємства за методом SWOT-аналізу. Методологія побудови та використання матриці SWOT. Типові позиції історії, стану, оточення і перспектив бізнесу фірми з точки зору формування ними потенційних внутрішніх сильних і слабких сторін фірми в майбутньому.

45. Стратегії бізнесу підприємства

Поняття стратегії бізнесу підприємства. Підходи до формування стратегії окремої бізнес одиниці. Специфіка бізнес-стратегії. Стратегічна зона господарювання (СЗГ) і стратегічний господарський центр як об'єкти і суб'єкти розробки бізнес стратегії підприємства. Стратегічний господарський підрозділ як рівень розробки стратегії бізнесу. Стратегії, виділені за конкурентною позицією в бізнесі: лідера, претендента, наслідування, новачка в галузі. Стратегії, виділені за напрямком розвитку окремого бізнесу підприємства: стабілізації, зростання, скорочення, ліквідації. Типові стратегії бізнесу, їх цільове призначення і типові ситуації застосування.

46. Стратегії диверсифікації діяльності підприємства

Диверсифікація діяльності підприємства. Напрямки та цілі диверсифікації. Стратегії диверсифікації підприємства: концентрична, горизонтальна,

конгломеративна, вертикальна. Чинники, що обумовлюють вибір стратегії диверсифікації. Типові стратегії диверсифікації, їх цільове призначення і типові ситуації застосування.

47. Стратегії зовнішнього розвитку підприємства

Типи розвитку підприємства. Зовнішній розвиток підприємства та його цілі. Інтеграція підприємства. Сценарії зовнішнього розвитку підприємства. Зворотна і пряма вертикальна інтеграція. Горизонтальна інтеграція. Діагональна інтеграція. Стратегії інтеграції. Алгоритм формування стратегії зовнішнього розвитку підприємства. Типові стратегії зовнішнього розвитку підприємства, їх цільове призначення і типові ситуації застосування.

48. Корпоративна стратегія підприємства

Корпоративна стратегія. Стратегічний набір підприємства. Стратегічна прогалина. Складові корпоративної стратегії. Складові стратегічного набору. Загальні стратегії. Загальні конкурентні стратегії. Типи корпоративних стратегій: стабілізації, виживання, зростання, скорочення, ліквідації, комбіновані. Товарно-ринкова стратегія. Ресурсно-ринкова стратегія. Технологічна стратегія. Фінансово-інвестиційна стратегія. Соціальна стратегія. Інтеграційна стратегія. Формування комплексної стратегії.

49. Методи формування стратегії розвитку підприємства

Алгоритм методики вироблення стратегії підприємства. Методи діагностики і стратегічного аналізу окремого бізнесу підприємства (бізнес-рівень) або вузькоспеціалізованої фірми-підприємства. Модель накопиченого досвіду. Модель життєвого циклу продукту. Модель життєвого циклу технологій. Модель (матриця) продукт-ринок. Модель М. Портера (матриця конкурентної переваги). Діагностика і стратегічний аналіз агрегованих та диверсифікованих фірм. Матричні (портфельні) методи побудови стратегії. Методи перспективного фінансового аналізу. Побудова і використання матриць БКГ, Мак Кінзі, Шелл, ADL як інструменту співставлення СЗГ. Методи комплексного стратегічного аналізу: SWOT та SPASE.

50. Альтернативність у стратегічному виборі

Поняття стратегічних альтернатив. Базові стратегічні альтернативи. Конкурентні стратегічні альтернативи. Стратегічні альтернативи розвитку бізнесу підприємства. Стратегії інтенсивного, концентрованого (обмеженого) інтегрованого, диверсифікованого зростання (розвитку). Стратегії скорочення, стабілізації, реструктуризації. Матриця вибору стратегій Томпсона і Стрікланда. Аналіз конкурентних переваг фірми і її положення на ринку на основі тест-таблиці Х. Вільдемана. Вибір стратегії для малих фірм за матрицею «продукт – форма існування фірми». Вибір стратегії для середніх фірм за матрицею «темп зростання фірми – темп розширення ніші». Вибір стратегії для великих фірм.

51. Декомпонування корпоративної стратегії

Декомпозиція і синтез корпоративної стратегії (КС). Підходи декомпозиції корпоративної стратегії функціональна декомпозиція корпоративної стратегії. Декомпозиція за підходом виділення провідної ключової стратегії-підсистеми. Декомпозиція корпоративної стратегії із застосуванням «дерева структури та

стратегічних альтернатив». Дерево структури і альтернатив товарно-ринкової, ресурсної, технологічної, фінансово-інвестиційної, соціальної, інтеграційної, управлінської стратегії.

52. Ризики обраної стратегії підприємства

Стратегія підприємства і її ризики. Категорія ризику. Класифікація ризику. Ризик обраної стратегії. Прийнятний ризик стратегії підприємства. Оцінка ризику стратегії. Управління ризиком. Причини ризику. Методи управління ризиком. Чинники ризику підприємства. Рівень ризику стратегії. Показники ризику стратегії. Кількісна оцінка показників ризику стратегії. Показники і зони граничного, допустимого, критичного і катастрофічного ризику. Умови прийнятності рівня ризику в діяльності підприємства.

53. Загальна характеристика витрат

Поняття та значення витрат. Роль витрат у функціонуванні підприємства. Склад і характеристика витрат. Собівартість продукції. Класифікація витрат за різними ознаками. Постійні і змінні витрати. Прямі і непрямі витрати. Сукупні витрати та витрати на одиницю продукції. Поняття граничних витрат. Структура витрат. Витрати основного виробництва. Витрати допоміжного виробництва. Витрати другорядного виробництва. Елементи витрат.

54. Система управління витратами та особливості їх формування за центрами відповідальності

Місця формування витрат і центрів відповідальності. Розроблення кошторисів центрів відповідальності в системі бюджетування. Розподіл витрат допоміжних і обслуговуючих підрозділів. Процес складання кошторису підприємства.

55. Калькуляція собівартості продукції

Сутність і загальні засади обчислення собівартості окремих виробів. Методи калькулювання собівартості продукції та сфери їх застосування. Розподіл непрямих витрат під час калькулювання. Собівартість готової та реалізованої продукції. Сутність ABC методу та його роль в удосконаленні калькулювання. Розподіл непрямих витрат під час калькулювання. Розподіл невиробничих витрат. Система обліку і калькулювання за неповними витратами. Особливості формування собівартості готової і реалізованої продукції.

56. Формування витрат, не пов'язаних з виробничою собівартістю

Адміністративні витрати та методика їх формування. 2. Витрати підприємства на реалізацію продукції. Витрати підприємства від здійснення іншої операційної діяльності

57. Контроль витрат і стимулювання економії ресурсів

Види та методи контролю витрат. Роль та значення контролю в управлінні виробничими затратами. Функції витрат як засіб оцінювання роботи підрозділів – центрів витрат. Система контролю витрат на основі їх нормування. Методи вивчення поведінки витрат. Внутрішні резерви зниження витрат та стимулювання економії ресурсів. Контроль динаміки затрат в управлінні формуванням собівартості.

РОЗДІЛ 6. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

58. Економічна необхідність державного регулювання економіки та його зміст

Поняття державного регулювання економіки та його механізму. Державне регулювання економіки. Механізм державного регулювання економіки. Ринкова економіка. Індикативні плани. Форми власності. Конкуренція. Економічна діяльність держави. Економічна політика держави. Суб'єкти державного регулювання економіки. Об'єкти державного регулювання економіки. Поняття держави та її функції. Роль державного регулювання економіки у зміцненні економічної незалежності країни та її національної безпеки. Класики економічної науки про економічну роль держави. Моделі державного регулювання економіки.

59. Головні напрями державного регулювання ринкової економіки

Чинники, що визначають рамки державного регулювання. Формування багатуукладності економіки. Чинники, що визначають рамки державного регулювання економіки. Аграрна реформа. Роздержавлення і приватизація в аграрному секторі. Перетворення відносин власності. Процес роздержавлення. Приватизація майна державних підприємств. Основні принципи приватизації. Об'єкти приватизації. Суб'єкти приватизації. Поняття реформування аграрних підприємств. Реформування аграрного підприємства.

60. Державні органи управління в системі аграрної економіки

Президент України та його повноваження. Стратегія соціально-економічного розвитку країни. Правове регулювання економічних відносин. Кадрова політика. Організаційна функція Президента. Верховна Рада України та її функції. Функції Кабінету Міністрів України. Координація діяльності міністерств, державних комітетів, місцевих та інших органів виконавчої влади. Прем'єр-міністр України. Структурні ланки виконавчої влади. Функції міністерств та їх види. Функції парламентських комітетів та їх види. прогнозування розвитку економіки. Специфіка діяльності місцевих державних адміністрацій.

61. Методи і форми державного регулювання

Класифікація методів державного регулювання. Прямі методи державного регулювання. Правове регулювання економіки. Предмет правового регулювання економіки. Основні форми правового регулювання економіки. Нормативно-правові акти правового регулювання економіки. Адміністративні методи державного регулювання. Податкова політика. Інструменти податкової політики. Бюджетна політика. Бюджетні видатки і надходження. Грошово-кредитна державна політика. Грошова емісія. Фінансова політика.

62. Державне регулювання інвестиційної діяльності

Інвестиції. Капітальні вкладення. Економічний підхід до інвестицій. Поняття інвестиційної діяльності. Основні напрями інвестиційної діяльності. Класифікація інвестицій. Власні джерела інвестицій. Залучені джерела інвестицій. Інвестиційний клімат. Інвестиційна привабливість. Складові інвестиційної привабливості регіону.

63. Державне регулювання лізингу

Лізинг. Особливості лізингу. Державне регулювання та стимулювання лізингу. Правове забезпечення лізингу. Суб'єкти лізингу. Лізингодавець. Лізингоодержувач. Продавець лізингового майна. Об'єкти лізингу. Види лізингу. Фінансовий лізинг. Оперативний лізинг. Форми лізингу. Прямий лізинг. Непрямий лізинг. Зворотний лізинг (лізбек). Переваги лізингу. Недоліки лізингу. Податкові пільги. Лізингові платежі. Лізингова угода.

64. Науково-технічна та інноваційна політика

Завдання державної науково-технічної політики. Цілі, напрями та основні принципи державної науково-технічної політики. Система підтримки приватного сектору, який виконує науково-технічні роботи. Державна інноваційна політика України. Принципи державної інноваційної політики України. Складові механізми державного регулювання інноваційної діяльності. Напрями державного регулювання інноваційної діяльності. Інструменти державної інноваційної політики.

65. Регіональна економічна політика

Державна регіональна економічна політика. Суб'єкти та об'єкти державної регіональної економічної політики. Принципи державної регіональної економічної політики. Механізм державного регулювання регіонального розвитку. Основні складові елементи механізму державного регулювання регіонального розвитку. Механізм державного регулювання соціально-економічного розвитку регіону. Поняття економічного регіону.

66. Державне регулювання природоохоронної діяльності

Поняття екології та чинники, що впливають на неї. Сучасний стан навколишнього середовища в Україні. Пасивна екологічна політика. Активна екологічна політика. Нормативно-правові акти екологічного регулювання в Україні. Структура механізму прямого екологічного регулювання. Державна програма охорони навколишнього середовища і раціонального використання природних ресурсів. Екологічна експертиза. Економічні заходи для забезпечення охорони навколишнього природного середовища. Фінансування заходів з охорони навколишнього природного середовища.

67. Державна аграрна політика в Україні

Аграрна політика України. Напрямки здійснення аграрної політики України. Продовольчий ринок. Складові аграрної політики України. Концептуальні засади розвитку агропромислового комплексу і його державного регулювання. Сучасний кризовий стан економіки України. Основні напрямки аграрної політики. Зрівноважений розвиток сільських регіонів. Програми державної допомоги. Державне регулювання оплати праці. Продовольчі програми допомоги населенню. Регулювання доходів.

РОЗДІЛ 7. СИСТЕМА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

68. Міжнародна економічна система

Міжнародна економічна система Міжнародна економічна система: сутність та її елементи. Міжнародний поділ праці. Чинники розвитку

міжнародного поділу праці. Світове господарство. Основні тенденції міжнародного поділу праці. Проблеми участі України у міжнародному поділі праці. Міжнародні економічні відносини, суб'єкти, об'єкти, та структурні рівні міжнародних економічних відносин. Рівні МЕВ. Класифікація МЕВ. Міжнародне економічне співробітництво. Об'єкти МЕВ. Суб'єкти МЕВ. Форми МЕВ. Форми міжнародних економічних відносин. Міжнародна торгівля товарами, послугами, міжнародний рух капіталу, міжнародна міграція робочої сили, міжнародне науково-технічне співробітництво, міжнародні валютні та фінансово-кредитні відносини, міжнародна економічна інтеграція. Міжнародна торгівля. Особливості світового ринку. Міжнародний рух капіталу. Основні форми вивозу капіталу. Міжнародна міграція робочої сили. Міжнародний обмін технологіями. Міжнародні валютні відносини. Міжнародні кредитні відносини. Суб'єкти міжнародних кредитних відносин. Інтернаціоналізація господарського життя. Міжнародна економічна інтеграція. Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ). Програма ЄЕС. Інтеграційна програма ЄАВТ. Зона вільної торгівлі. Митний союз. Загальний ринок. Економічний союз.

69. Міжнародна торгівля товарами та послугами

Теорії міжнародної торгівлі (докласичні теорії міжнародної торгівлі, класичні теорії, неокласичні та альтернативні). Докласичні теорії міжнародної торгівлі. Класичні теорії зовнішньої торгівлі. Головні детермінанти конкурентної переваги країни. Особливості сучасної міжнародної торгівлі. Монополія покупця (монопсонія). Форми міжнародної торгівлі (традиційна (проста), торгівля за кооперацією, компенсаційна (зустрічна), оренда (лізинг), звичайна, за режимом найбільшого сприяння, преференційна, дискримінаційна. Торгові компенсаційні угоди. Промислові компенсаційні угоди. Трьохстороння компенсаційна угода. Дострокові або авансові закупівлі. Угоди типу «switch». Зустрічна торгівля в рамках промислового співробітництва. Співробітництво на компенсаційній основі. Методи міжнародної торгівлі товарами. Міжнародна торгівля на підставі прямих зв'язків між контрагентами та через організовані товарні ринки (біржі, аукціони). Прямий метод організації експортно-імпортних операцій. Непрямий метод організації експортно-імпортних операцій. Торгівля через посередників. Міжнародна торгівля через організовані товарні ринки. Міжнародна біржова торгівля. Міжнародні товарні аукціони. Аукціонний товар.

70. Міжнародна трудова міграція. Світовий ринок праці Поняття міжнародної міграції робочої сили. Зовнішня і внутрішня міграція робочої сили. Міжнародна міграція робочої сили: еміграція, імміграція, рееміграція Поняття еміграції, імміграції та рееміграції. Ринок робочої сили. Основні ринки робочої сили у світі. Міграційна політика. Основні інструменти регулювання імміграційних процесів. Обмеження особистого характеру для мігрантів. Основні причини, напрямки та закономірності міжнародної міграції робочої сили. Міжнародні центри тяжіння робочої сили. Країни походження трудової міграції. Соціально-економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили: країни-реципієнти, країни-донори Причини міжнародної міграції робочої сили. Наслідки міграції для країн-акцепторів. Мотивація у країнах-донорах. Наслідки

для країн-донорів. Світовий ринок праці: сутність та специфіка, функції та сегменти. Міжнародна організація праці в глобальній системі регулювання трудової міграції Світовий (міжнародний) ринок праці. Шляхи формування міжнародного ринку праці.

71. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини. Валюта: поняття, типи та види. Резервні валюти. Валютний курс та валютне котирування. Фактори впливу на валютний курс. Валютні режими. Паритет купівельної спроможності валют. Валютна система. Типи валютних систем: національна, регіональна, світова. Еволюція світової валютної системи. Європейська валютна система. Світова валютно-фінансова система. Валютна система. Національна, регіональна і світова валютні системи. Європейська валютна система (ЄВС). Світовий валютний ринок: сутність, функції, структура, суб'єкти. Поняття та види валютних операцій (поточні валютні операції, відкриття та ведення валютних рахунків, неторгові операції, операції зі залучення та розміщення валютних коштів, конверсійні операції, строкові операції). Валютне регулювання, його види. Валютна політика та її інструменти (валютна інтервенція, валютний демпінг, дисконтна політика, ревальвація і девальвація, валютні обмеження).

Рекомендована література

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка : підруч. : у 2 кн. / за ред. С. М. Панчишина, П. І. Островерха. – 3-тє вид., виправл. та доп. Л.: Апріорі, 2017. Кн. 1. 567 с.
2. Артамонова Н. С., Акулюшина М. О. Управління витратами : навч. посіб. Київ, 2018. 116 с.
3. Базилевич В. Д. Макроекономіка : підруч. / В. Д. Базилевич ; 4-тє вид., перероб. і доп. – Київ : Знання, 2018. – 743 с.
4. Барінов В. В., Скорик Г. І. Державне регулювання економіки: Навч. посіб. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. С. 219-234.
5. Башнянин Г. І. Мікроекономічна теорія : навч. посіб. / Г. І. Башнянин, О. Р. Зав'ялова, О. О. Перепьолкіна. Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. 391 с.
6. Берницька Д. І. Стратегія підприємства: навч. посіб. Тернопіль : Крок, 2012. 213 с.
7. Бойчик І. М. Економіка підприємства : підруч. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
8. Боришкевич І. І., Якубів В. М. Механізм формування та впровадження стратегії розвитку сільськогосподарських підприємств : монографія. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпат. нац. ун-ту ім. Василя Стефаника, 2020. 234 с.
9. Внутрішній економічний механізм підприємства: навчально-методичний посібник. Житник Т.П. Біла Церква: Пшонківський О.В., 2015. 210 с.
10. Воронков О. О. Потенціал і розвиток підприємства : конспект лекцій для студентів заочної форми навчання спеціальності 051 Економіка); Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 133 с.

- 11.Галушка З. І., Лусте О. О. Стратегії розвитку бізнесу: теорія і практика : навч. посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 288 с.
- 12.Гиль О.О. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств : навч. посіб. Київ: Ліра, 2015. 248 с.
- 13.Горбонос Ф.В, Черевко Г.В, Павленчик Н.Ф., А.О. Павленчик Економіка підприємства : підручник. Київ: Знання, 2010. 463с.
- 14.Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності. 5-те вид. переробл. та доповн. : підручник К. : Центр учбової літератури, 2018. 336 с.
- 15.Гринчуцький В. І., Карапетян Е. Т., Погрішук Б. В. Економіка підприємства: підруч. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 304 с.
- 16.Грицуленко С. І. Потенціал і розвиток підприємства. Навч. посібник. Одеса. 2014. 101 с.
- 17.Гуторов О. І., Ярута М. Ю., Сисоєва С. І. Економіка та організація інноваційної діяльності. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків, 2019. 227 с.
- 18.Данилко В. К., Кушніренко О. М., Марченко К. С. Управління витратами : навч. посіб. 2-е вид. Київ : Каравела, 2018. 216 с
- 19.Дідик А. М. Економічна безпека підприємства : підруч. Львів : Львівська політехніка, 2019. 624 с.
- 20.Дідківська Л. І. Державне регулювання економіки : навч. посіб. Київ : Патерик, 2014. 119 с.
- 21.Довбня С.Б. Стратегія підприємства. Частина 2: Навч. посібник. – Дніпро: НМетАУ, 2021. 92 с
- 22.Економіка підприємства : підруч. / за заг. ред. Л. Л. Ковальської та І. В. Кривов'язюка. Київ : Кондор, 2020. 620 с.
- 23.Економіка підприємства: навчальний посібник/ О.І. Лисак, Л.О. Андреева, Л.О.Болтянська . Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.
- 24.Завадських Г. М. Регіональна економіка: навч. посіб. 1 вид. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 556 с.
- 25.Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: навч. посіб. / Ю. Г. Козак (ред.), Н. С. Логвінова (ред.), М. А. Заєць (ред.) та ін. – 4-те вид., перероб. та доп. – К. : Освіта України, 2012. 272 с.
- 26.ІНКОТЕРМС 2020. Правила МТП з використання термінів для внутрішньої та міжнародної торгівлі. К. : ІСС, 2021. 392 с.
- 27.Карась, Ю. (2022). Теоретичний зміст поняття «виробничий потенціал» аграрного підприємства. *Економіка та суспільство*, (46). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-27>
- 28.Касьянова Н. В. Потенціал підприємства: формування та використання. 2-ге вид. перероб. та доп. [текст]: підручник / Н. В. Касьянова, Д. В. Солоха, В. В. Морєва, О. В. Беякова, О. Б. Балакай-К.: «Центр учбової літератури», 2013. 248 с.
- 29.Касьянова Н. В., Солоха Д. В., Морєва В. В., Беякова О. В., Баклай О. В. Потенціал підприємства: формування та використання : підручник. 2-ге перероб. та доповн. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 248 с.

- 30.Ковтун О. І. Глобальна економіка : підручник / О. І. Ковтун, П. О. Куцик, Г. І. Башнянин; [за заг. ред. О. І. Ковтуна]. Львів : ЛКА, 2014. 704 с.
- 31.Ковтун О. І. Стратегія підприємства : підручник. Львів : Новий Світ– 2000, 2014. 426 с.
- 32.Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля : підручник К. : ЦУЛ, 2019. 512 с.
- 33.Курс мікроекономіки : навч. посіб. / за ред. С. І. Архієреєва. Харків : Іванченко І. С., 2019. 156 с.
- 34.Куцик П. О. Глобальна економіка : принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку : [монографія] / П. О. Куцик, О. І. Ковтун, Г. І. Башнянин. Львів : ЛКА, 2015. 594 с.
- 35.Кушнір О. К. Управління витратами : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський. 2020. 121 с.
- 36.Лактіонова О. А. Навчальний посібник з дисципліни «Інвестування». Вінниця: «Донецький національний університет імені Василя Стуса», 2019. 256 с.
- 37.Левченко Ю. Г. Економіка та організація інноваційної діяльності : навч. посіб. Київ : Кондор, 2018. 448 с.
- 38.Макаренко М. Макроекономіка : підруч. / М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Ю. М. Петрушенко ; 2-ге вид., переробл. Суми : Сумський державний університет, 2021. 307 с.
- 39.Мацелюх Н. П. Економічна теорія: політична економія, мікроекономіка, макроекономіка : навч. посіб. / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко, В. В. Мартиненко та ін. ; 2-ге вид. перероб. та доп. Київ : Видавничий центр «Кафедра», 2017. 220 с.
- 40.Мельнік Л.Г. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ.: Ліра, 2015. 876с.
- 41.Михасюк І. А. Мельник, М. Крупка, З. Залога. Державне регулювання економіки : Підручник Київ : Атіка, Ельга. Н, 2000. С. 6–22. 335 с.
- 42.Мікроекономіка : навч. посіб. / за наук. ред. О. Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ : «Лілея НВ», 2015. 348 с.
- 43.Мікроекономіка. Тренінг-курс : навч. посіб. / [В. П. Решетило, А. Є. Ачкасов, І. А. Островський, С. Б. Тимофієва] ; 2-ге вид., випр. і доп. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 265 с.
- 44.Панчишин С. Макроекономіка : навч. посіб. ; 4 вид., вирпав. та доп. / С. Панчишин. Львів : Апріорі. 2022. 524 с.
- 45.Петрович І. М., Прокопишин-Рашкевич Л. М. Економіка та фінанси підприємства: підручник. Львів, 2014. 408 с.
- 46.Полякова Ю. В. Глобальна економіка: підручник [за заг. ред. Д. Антонюка, І. Бабець, А. Мокія]. – Запоріжжя: Видавець ФОП Мокшанов В. В., 2017. 612 с.
- 47.Сабадирьова А. Л., Бабій О. М., Куклінова Т. В., Салавеліс Д. Є. Потенціал і розвиток підприємства : навч. посіб. Одеса : ОНЕУ, 2013. 343 с.
- 48.Сенишин О. С., Горинь М. О., Кундицький О. О. Державне регулювання економіки : Навч. посіб. Львів : національний університет імені Івана Франка, 2014. 334 с.

- 49.Строкович Г. В. Стратегія підприємства : навч. посіб. Нар. укр. акад. Харків : Вид-во НУА, 2011. 180 с.
- 50.Тебенко В. М. Економіка та організація інноваційної діяльності : навч. посіб. 1 вид. Вид-во: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс». 2014. 302 с.
- 51.Телятник С. В. Економіка та організація виробництва : навч. посіб. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків : ХНАМГ, 2011. 205 с.
- 52.Терещенко В. К., Морозюк Н. В. Соціально-економічний розвиток сільських територій : навч.-метод. посіб. для студентів економічного факультету. Київ : ЦП «Компринт», 2014. 154 с.
- 53.Третьак Г. С., Бліщук К. М. Державне регулювання економіки та економічна політика : Навч.посіб. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. С. 81-87.
- 54.Третьак Г. С., Бліщук К. М. Державне регулювання економіки та економічна політика : навч. посіб. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 128 с.
- 55.Череп А. В., Череп О. Г. Управління витратами підприємств : підручник. Запоріжжя, 2018. 319 с.
- 56.Шевчук В. О. Міжнародна економіка: теорія і практика: підручник К. : Знання, 2008. 663 с.
- 57.Шевчук В. О., Копич Р. І. Фіскальна політика країн Центральної і Східної Європи: євроінтеграційні виклики : монографія. Львів: ПАІС, 2011. 544 с.
- 58.Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. Вид. 2-ге перероб. і доп. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 600 с.
- 59.Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навч. посіб. Вид. 2-ге перероблене і доповнене. Київ: Ліра, 2020. 546 с.
- 60.International Chamber of Commerce (ICC). URL: <http://icc.undp.org>.
- 61.The Global Competitiveness Report URL: <http://www.weforum.org/reports>.
- 62.World Trade Report URL: <http://www.wto.org>.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Оцінювання вступного фахового випробування для здобуття освітнього ступеня Бакалавр проводиться за 200-бальною шкалою (від 100 до 200 балів). Позитивна оцінка становить не менше 100 балів. Екзаменаційний білет містить чотири питання, кожне з яких оцінюється по 25 балів максимально.

За повну та правильну відповідь на всі запитання вступник може набрати максимально 200 балів (за 200-бальною шкалою).

При цьому до участі в конкурсному відборі допускаються особи, які отримали за результатами вступного фахового випробування не менше 100 балів.

Критерії оцінювання відповідей на питання фахового вступного випробування:

- відповідь у 90–100% від кількості балів оцінюється, якщо вступник у повному обсязі розкрив зміст питання; здатен формувати висновки й узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями; правильно розв'язав завдання;
- відповідь у 70–80% від кількості балів оцінюється, якщо вступник достатньо повно розкрив зміст відповіді, але при викладанні деяких аспектів не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі

несуттєві неточності та незначні помилки; правильно розв'язав завдання, але допустив незначні неточності;

- відповідь у 50–60% від кількості балів оцінюється, якщо вступник у цілому розкрив основний зміст питання, але без обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки; завдання розв'язав не повністю;

- відповідь до 50% від кількості балів оцінюється, якщо вступник недостатньо розкрив зміст теоретичних питань і практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності; завдання розв'язав частково або неправильно.